

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 106/23

Λουξεμβούργο, 22 Ιουνίου 2023

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-660/21 | K.B. και F.S. (Αυτεπάγγελτη εξέταση στον ποινικό τομέα)

Προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων: το δίκαιο της ΕΕ δεν αντιτίθεται, κατ' αρχήν, στην επιβολή απαγόρευσης στον εθνικό δικαστή να εξετάζει αυτεπαγγέλτως παράβαση της υποχρέωσης άμεσης ενημέρωσης του υπόπτου σχετικά με το δικαίωμά του να σιωπήσει

Εντούτοις, πρέπει επιπλέον ο ύποπτος να μην έχει στερηθεί τη συγκεκριμένη και πραγματική δυνατότητα πρόσβασης σε δικηγόρο, εν ανάγκη κάνοντας χρήση της δικαστικής αρωγής, και να είχε, τόσο αυτός όσο και, κατά περίπτωση, ο δικηγόρος του, το δικαίωμα να αποκτήσει πρόσβαση στη δικογραφία που τον αφορά καθώς και να προβάλει την παράβαση αυτή εντός εύλογης προθεσμίας.

Δύο άτομα που βρίσκονταν τη νύκτα πλησίον ενός φορτηγού στον χώρο στάθμευσης μιας επιχείρησης προσέλκυσαν την προσοχή υπαλλήλων της δικαστικής αστυνομίας, οι οποίοι κίνησαν αμέσως έρευνα στο πλαίσιο αυτοφώρου για κλοπή καυσίμων. Αφού τους τέθηκαν επιτόπου ερωτήσεις χωρίς να τους γνωστοποιηθούν τα δικαιώματά τους, τα άτομα αυτά τέθηκαν στη συνέχεια υπό προσωρινή κράτηση. Λίγο αργότερα μόνον τους γνωστοποιήθηκαν τα δικαιώματά τους, ιδίως δε το δικαίωμα σιωπής.

Στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας, το tribunal correctionnel de Villefranche-sur-Saône (πλημμελειοδικείο Villefranche-sur-Saône, Γαλλία) εκτιμά ότι, λόγω της καθυστερημένης αυτής γνωστοποίησης, προσβλήθηκαν τα δικαιώματα των κατηγορουμένων τα οποία κατοχυρώνονται από το δίκαιο της Ένωσης¹. Υπό τις συνθήκες αυτές, η έρευνα του οχήματος, η προσωρινή κράτηση των υπόπτων και όλες οι συνακόλουθες πράξεις θα έπρεπε, κατ' αρχήν, να ακυρωθούν. Εντούτοις, όπως προκύπτει, το γαλλικό Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) έχει ερμηνεύσει τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας υπό την έννοια ότι απαγορεύει στους δικαστές της ουσίας να εξετάζουν αυτεπαγγέλτως την παράβαση της υποχρέωσης άμεσης ενημέρωσης του υπόπτου ή του κατηγορουμένου σχετικά με το δικαίωμά του να σιωπήσει.

Κατά συνέπεια, το tribunal correctionnel ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν το δίκαιο της Ένωσης αντιτίθεται σε μια τέτοια απαγόρευση αυτεπάγγελτης εξέτασης.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο κρίνει ότι **η απαγόρευση** που επιβάλλεται στον ποινικό δικαστή της ουσίας να εξετάζει αυτεπαγγέλτως την επίμαχη παράβαση, με σκοπό την ακύρωση της ποινικής διαδικασίας, **σέβεται**, κατ' αρχήν, **το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής** και **δίκαιης δίκης** καθώς και τα δικαιώματα άμυνας, εφόσον ο **ύποπτος ή ο κατηγορούμενος** ή ο **συνήγορός** του είχαν τη **συγκεκριμένη και πραγματική**

¹ Η υποχρέωση των αρχών να γνωστοποιούν αμέσως το δικαίωμα σιωπής προβλέπεται στα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (ΕΕ 2012, L 142, σελ. 1), τα οποία έχουν μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο.

δυνατότητα να επικαλεστούν την εν λόγω παράβαση εντός εύλογης προθεσμίας και είχαν προς τούτο πρόσβαση στη δικογραφία.

Εντούτοις, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί η πρακτική αποτελεσματικότητα του δικαιώματος σιωπής, η εκτίμηση αυτή ισχύει **μόνον εφόσον ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος είχε κατά τρόπο συγκεκριμένο και πραγματικό**, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας που του παρέχεται για να προβάλει τέτοια παράβαση, **το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο**, όπως αυτό κατοχυρώνεται στο δίκαιο της Ένωσης και **διευκολύνεται από τον μηχανισμό της δικαστικής αρωγής**. Το Δικαστήριο διευκρινίζει επιπλέον ότι, αν τα ίδια αυτά πρόσωπα παραιτηθούν από την εν λόγω δυνατότητα, οφείλουν, κατ' αρχήν, να υποστούν τις ενδεχόμενες συνέπειες της παραίτησης αυτής, εφόσον αυτή επήλθε **σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης**. Ειδικότερα, το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει ότι ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος πρέπει να έχει λάβει, προφορικά ή εγγράφως, σαφή και επαρκή ενημέρωση σε απλή και κατανοητή γλώσσα σχετικά με το περιεχόμενο του δικαιώματος πρόσβασης σε δικηγόρο και τις ενδεχόμενες συνέπειες της παραίτησης από αυτό, καθώς και ότι η παραίτηση πρέπει να δίνεται ελεύθερα και χωρίς περιθώρια αμφιβολίας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Επικοινωνία: Ευαγγελία Λύκου ☎ (+352) 4303 2077.

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106.

Ακολουθήστε μας!

